

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
 mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
 a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
 și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
 Sibiu, strada Cismădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 25 Iulie st. v.

Am ținut în mai multe rânduri, că dușmanilor națiunii maghiare trebuie să le vină la socoteală spiritul de intoleranță, de care e cuprinsă societatea maghiară, și politica inspirată de acest spirit, și fără îndoială acela, care vrea să-i facă pe Maghiari inofensivi, nu poate decât să-i încurajeze în pornirile lor contra concetățenilor lor de altă naționalitate și să-i împingă înainte pe calea ce-au apucat, pentru-ca să-i ducă la cea mai deservită izolare.

O aflăm acum aceasta și dela un Maghiar.

Deosebirea e numai, că Maghiarul îl găsește pe dușman, unde n'ar trebui să-l caute și unde noi presupunem cele mai binevoitoare intențiuni.

Comitele Nicolau Bethlen publică în foiața diarului „Budapester Tagblatt“ un șir de observări făcute asupra vieții publice a Ungariei, observări adese-ori pe cât de juste, pe atât de instructive.

Reproducem în traducere pe cele publicate în numărul dela 4 August:

„După furtuna dela 1848 Napoleon III. i-a sărit tronului săvârșitor într'ajutor și a răspins în planul al doilea ideile republicane și cele liberale și a dat un caracter acut cestiunii de naționalitate, dând prin aceasta Monarhului și mai ales Curții din Viena ocaziune de a asmuți naționalitățile una contra celeilalte, pentru-ca să peară din vedere interesul comun tuturor popoarelor ori-și-cărei monarhii și ale ori-și-cărei vieți de stat.

„Acest interes comun se numește însă: libertate. Baza statului modern este munca, ear' fără de libertate munca nu se poate desfășura. Numai într-o atmosferă liberă îi priesce muncii și se pot consolida bazele statului. Ideea maghiarisării forțate a naționalităților nemaghiare e pe anumite căi indirecte încurajată de Camarilla dela Curtea din Viena, fiindcă reacțiunea găsește în ea o garanție, că copacii statului ungar nu vor crește până în cer. Calculul e însă fals, căci noua societate maghiară chiar nici acum nu mai voiesce să scie nimic de o maghiarisare cu forță, și Slavii din Ungaria încep și ei a înțelege, că trebuie să se razime pe statul ungar, pentru-ca să poată respinge extravagantele propagande croeate făcute în Orient netăgăduit sub ocrotirea Curții din Viena“.

Accentuăm din aceste îndeosebi trei lucruri:

1. Că cercurile dela Curtea din Viena sînt și ele unul dintre dușmanii ideii de stat maghiar.

2. Că aceste cercuri îi încurajază pe Maghiari în veleitățile lor de omnipotență, pentru-ca să-i pună în conflict cu celelalte popoare din Ungaria și să-i facă nesuferiți atât în monarhie, cât și în străinătate.

3. Că Maghiarii au destulă maturitate politică, pentru-ca să nu între în cursa ce li se pune, și să se ferească de mijloacele violente în propagarea maghiarismului.

Cât pentru dușmănia cercurilor dela Curtea din Viena, nouă de sigur ni-ar veni la socoteală s'o admitem, chiar și dacă n'am crede în ea, numai pentru-ca să în-

curagiăm masele române în rezistența lor față cu impunerile actualului guvern. N'o facem însă. Ar fi un act de rea credință, dacă am face-o. Nu ni s'a dat nouă din cercurile Curții nici un semn, că putem să fim aprobați ori poate chiar spriginiți în lupta noastră contra omnipotenței maghiare, ci din contră, în mai multe rânduri am fost muștrați oare-cum pentru hotărîrea, cu care ne afirmăm, ba poate chiar greu jigniți în conștiința noastră națională. Nu sperăm și nici nu cerem nici un fel de sprigin special: Românii trebuie să scie, că înainte de toate pe puterile lor au să se razime, să-și caute aliați aici în țeara lor, între elementele jignite, ca dînșii, în libertatea lor de dezvoltare, și că abia atunci, când se vor prezenta în viața publică a țării ca parte dintr'o putere bine organizată, pe care ori-și-cine se poate răzima, abia atunci vor pute cere spriginire și atunci o vor și găsi. Câtă vreme sînt ei înșiși desbinați între dînșii, înzadar vor căuta aliați, înzadar spriginitori.

Și una dintre urmările importante ale politicii maghiare este, că astăzi noi Românii sîntem mult mai încheși decum eram acum un an.

Multe lucruri, care acum un an erau cu putință, astăzi au devenit imposibile, multe iluzii au pierdut susținătorii actualului guvern, multe arme puternice ni s'au dat pentru combaterea actualului sistem de guvernament și mult s'a compromis statul ungar în timp de un an. Mai presus de toate în timp de un an guvernul a făcut imposibili pe toți cei-ce pledau încă cauza lui în mijlocul poporului român, încât astăzi ori-și-care Român simte, că trebuie neapărat să meargă cu frații lui, dacă voiesce să însemneze ceva în țeara aceasta.

Și fiindcă nu mai sîntem atât de răsleți ca mai nainte, nu mai sîntem nici atât de izolați. Din ce în ce tot mai mult se simte în țeară, că sîntem nisce oameni, pe care la urma urmelor te-ai pute răzima și care nu urmăresc scopuri incompatibile cu interesele comune tuturor. Atîrnă dela noi, ca aceasta să se simtă din ce în ce mai mult, să ne organizăm definitiv și să formulăm în toată claritatea scopurile noastre, și atunci, când vom fi bine organizați și se va scîi hotărît, că voim să accentuăm caracterul poliglot al statului ungar și să-i creăm o garanție pentru toate eventualitățile, atunci vom găsi și aliați și spriginitori. Nu avem nevoie să-i căutăm: aceleași interese ne vor face să ne găsim pe același teren de luptă.

Admitem dar', că ideea de stat maghiar poate să aibă adversari, ba că va ave mai curînd ori mai târziu și dușmani hotărîți în cercurile dela Curte, nu însă pentru-că națiunea maghiară ar fi dușmănită de aceste cercuri, ci fiindcă în în curînd va trebui să se simtă, dacă nu se simte și acum, că încercarea de a preface Ungaria în stat național maghiar, nu poate reuși și este prin urmare contra in-

tereselor monarhiei și ale dinastiei îndeosebi.

Și dacă așa este, ne pare foarte stranie presupunerea, că cercurile dela Curte îi împing pe Maghiari să se pună în conflict cu ceilalți concetățeni ai lor: n'au Maghiarii nevoie de a fi împinși; merg ei și de capul lor pe calea cea greșită.

Cine i-a împins la 1866?

Klapka se afla atunci în tabăra prusiană, Kossuth lucra în Italia, Türr ședea la Fieschi în Bucuresci și bunul Dumnezeu va mai fi sciind ce se întempla pe la Cluj, pe la Dobrișin și Kecskemét; Prusienii, care sînt oameni cu minte, vor fi sciut de ce anume trebuie să înainteze dela Sadowa înspre inima Ungariei.

Și de ce oare Maghiarii au făcut la nisce timpuri atât de grele cauză comună cu dușmanii monarhiei? Nu era destulă libertate în țeară? Erau jigniți în dezvoltarea lor? Li se impunea ceva ce nu puteau suporta?

Nu! Era libertate pentru toți, era asigurată dezvoltarea tuturor: această egală îndreptățire era ceea-ce nu puteau suporta. Voiau să fie omnipotenți cel puțin în țările coroanei ungare, ei singuri stăpâni, voiau să imprime acestui pămînt caracterul lor național, și de aceea s'au unit cu dușmanii monarhiei.

De sigur că aici nu Curtea din Viena i-a împins.

Și cu atât mai puțin putea să-i împingă această Curte după anul 1866 cu premeditare pe o cale greșită, mai ales după experiențele făcute la 1866, căci, dacă e vorba, ceea-ce au făcut Maghiarii la 1866, ar pute să facă și alții în împrejurări analoge, și aceasta de sigur cercurile dela Curtea din Viena nu o vor fi dorind.

Maghiarii s'au impus la 1866 și urmează a se impune până în zilele noastre cu amenințări, și de aceea nu servesc nici cauza Ungariei, nici a lor proprie, ci cauza dușmanilor nostri comuni.

Dacă au, în sfîrșit, ori nu au Maghiarii destulă maturitate politică, pentru-ca să nu fie violenți, aceasta e o întrebare, la care nobilul comite nu este competent a răspunde.

Sîntem competenți noi, aști care suferim violența, și-l încredințăm noi pe dl comite, că guvernul d-lui Tisza ne face treburi tot atât de minunate ca gremiul diaristilor din Cluj, și dacă va merge un an încă tot cum a mers anul trecut, n'are să fie în lumea aceasta lucru mai ușor, decât să susții cauza naționalităților din Ungaria.

Maghiarii n'au sciut să se folosească de pozițiunea ce li s'a creat la 1867, ear' acum, după-ce o simt și ei aceasta, n'au tăria de suflet de a o mărturisii și de a apuca pe o cale mai bună, ci aruncă vina asupra altora și stăruie cu toate acestea pe calea cea greșită.

Au putut să-și facă amici sinceri pentru toate eventualitățile și în loc de

aceasta au dus lucrurile atât de departe, încât nimeni nu mai poate îndrăzni să vorbească despre o apropiere către dînșii, căci au pierdut toate simpatiile, toată încrederea.

Mai e poate încă timp să direagă ceea-ce au stricat în timp de optsprezece ani, dar' pentru aceasta se cere tăria de suflet a omului cu minte, care scie la ce trebuie neapărat să renunțe.

Și nu scim, dacă au ori nu Maghiarii această tărie de suflet.

Revistă politică.

Sibiu, 25 Iulie st. v.

„Notabilii“ sîrbi au mai ținut și Marți după amiază o conferință în palatul baronului de Baics. Precum aflăm conferința aceasta a ținut dela două oare până la 8 oare seara, discutându-se mult asupra programului ce s'a prezentat decătră comitetul redacțional. Într'un punct toți au fost de acord, și anume într'acela, ca să apere pe patriarhul Anghelici față cu atacurile opozițiunii sîrbesci.

Se dice, că dl Tisza ar voi să câștige pe Sîrbi din Ungaria pentru partida sa și spre acest scop e acum inclinat să lase mirenților ingerența asupra afacerilor bisericesti și scolare, ear' prețul acestei „grații“ să fie trecerea Sîrbilor la partida guvernamentală. Astfel viresce dl Tisza politica în biserică, și prin „notabili“ adunați la Budapesta, dă de priceput poporului sîrbesc, că numai aderînd la partidul guvernamental își poate susține autonomia bisericească.

Întrevenirii Monarhului nostru cu împăratul Germaniei la Gastein premerse un articol senzațional în „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ drept răspuns la un articol din „Tems“ despre necesitatea dislocațiunii caveriei franceze la granițele dinspre Ost. Foaia germană dice între altele:

„Articolul diarului „Tems“ are o importanță mai mare, decât apucăturile unui Derouléde, declamațiunile lui Thibaudin și decât mânia lui Cassagnac. „Le Temps“ e organul de frunte al partidei republicane moderate; el reprezintă în prima linie clasa acelor numeroși cetățeni avuți din Franția, ale căror vederi despre războiu sau pace au o deosebită importanță pentru ori și care guvern francez. Foaia înființată odinioară cu capitalul Orleanistilor a fost decănd există cu multă precauțiune redigată și s'a năisut totdeauna a apăre mai mult ca icoana, decât ca conducătoarea opiniunii publice din Franția“.

Vorbind „Standard“ despre cestiunea afghană dice, că dacă Rusia va fi de acord cu delimitarea graniței afgheane prin Anglia, și va recunoaște-o aceea prin un tractat formal, Emirul ușor ar pute să renunțe la unele din pretențiunile sale. Anglia nu voiesce războiu; Rusia încă l-ar pute încungiura consimțind la o aplanare onorifică a acestui conflict.

Foile din Petersburg privesc cu multă neîncredere la misiunea d-lui Drummond Wolff în Constantinopol și se mîngăie cu presupunerea, că reprezentantul rusesc din Turcia va fi prevenit deja trimisului englez și va fi făcut prin o asigurare a bunei înțelegeri între Rusia și Poartă imposibilă alianța anglo-turcă.

Mișcările Indienilor din America de Nord dau încă și acum mult de lucru guvernelor Statelor-Unite. Constatând presidentul Cleveland că mișcările acestea se nasc într-un adevăr din impresiunea, că Albii înșeală pe Indieni, a dispus, ca toate gravamentele Indienilor să fie ascultate și cercetate cu precizie, și la cas, dacă li s'au făcut nedreptăți, să fie compensați în mod corespunzător.

Observări asupra vieții publice a Ungariei.

Reproducem în traducere în întregul său observările făcute de contele Nicolau Bethlen asupra vieții publice a Ungariei. Ele merită a le aduce la cunoștința cetitorilor noștri, cu atât mai virtuos, că sînt scrise în limba germană. Eată ce dice dl conte Bethlen:

Netoleranță, șovinism, corupțiune și hiperloialitate se numesc acele viciuri, cari s'au dezvoltat în mod înspăimântător dela 1867 încoaci în viața națională a Maghiarilor și trebuie să deștepte cele mai mari îngrijiri pentru viitorul națiunii, dacă aceste păcate s'ar desvolta de sine din elementele fundamentale ale caracterului național ungar. Dar' din nenorocire lucrul stă altcum. Noi avem de a mulțumi dezvoltarea repede a acestor păcate ale vieții noastre naționale coincidenței unor anumite împrejurări și neprudenței unor anumiți bărbați de stat. Amîndouă le voi spune mai la vale, voiesc însă acum să constatez, că în societatea maghiară așa precum s'a dezvoltat până la 1848, intoleranța și șovinismul au fost aproape cu totul necunoscute, corupțiunea și hiperloialitatea restrînse la cercuri înguste, anume la acele, cari stau în atingere cu Curtea din Viena și-i serviau acesteia ca unelte pentru a suprima aspirațiunile naționale ale Maghiarilor. Netoleranță religioasă și șovinism pentru suprimarea naționalităților nemaghiare treceau înaintea societății maghiare din anul patruzeci de tendențe reacționare negre-galbine, pe care fiecare patriot trebuia să le respingă. Europa a fost totdeauna după decătră Austria asupra stărilor Ungariei și asupra puterii interne a poporului maghiar; dar toleranța religioasă și simțul de dreptate al Maghiarilor față de celelalte naționalități au fost însușiri atât de însemnate la un popor „pe jumătate civilizat“, încât trebuiau să fie recunoscute de toată Europa. Ungaria și sta în anii patruzeci în respectul unor cestiuni culturale, cari stau în nex cu toleranța religioasă, pe un nivel mai înalt de progres decăt țările civilizate precum e Franța, Anglia, Germania. Dar' cu căderea societății vechi maghiare, a dispărut și spiritul de libertate al anilor patruzeci și societatea veche maghiară lasă să i-se octroeze toate figurile civilizațiunii moderne; abia mai târziu va trebui să se petreacă procesul de clarificare, când apoi caracterul natural al națiunii va ajunge la valoare și poporul maghiar va lăpăda produsele vieții culturale moderne necorespunzătoare naturii sale.

Foița „Tribunei“.

Bunica

de Bojena Němcová,

tradusă din limba boemă

de Prof. Dr. Urban Iarník.

(Urmare.)

„Laudă lui Dheu, că dșoara a scăpat de boala aceasta; mare păcat ar fi de o ființă atât de tină și de bună. Toți ne-am rugat lui Dheu, s'o ajute; chiar ieri Țilca lui Kudrna a plâns pentru ea“.

„Ar avé de ce să plângă“, — socotia dna Prošek.

Dl Beyer întrebă, ce vrea să dică asta și bunica îi povesti despre visita ei în castel, la ce se înțelegea și dete dșoarei meritul, ce însași a avut de starea cea bună a familiei lui Kudrna.

„Am audî“, întrebă pădurarul, „că cotesa este fiica —

Când eată cineva bătū la fereastră.

„Ăsta-i dl nănaș, îl cunosc după cum

Așa d. e. antisemitismul e o importatiune din Germania, care le era tocmai binevenită nobililor maghiari, deoarece ei aveau lipsă de un cal de bătaie, pentru-ca de o parte se poată da curs liber disprețului lor pentru creațiunea nouă a reformării noue de stat, ear' de altă parte se se înșele pe sine și lumea cu privire la adevăratele motive, care au provocat decadența repede a clasei nobililor.

La aceasta se mai asociază invidia, pe care au simțit-o nobilii pentru progresul Ovreilor în Ungaria, și antipatia, pe care o au toate popoarele lumii în contra Ovreilor, la ceea-ce poartă vina manierele lor rele. . . .

Nobilimea maghiară, ce a început a decăde, îi va urî pe Ovrei și persecuta până atunci, până când în sfîrșit ea se va pîtrunde de sfințenia lucrului. Ovreur aleargă toată ziua pentru a-și câștiga un ban în sudoarea feței lui. Nobilul sărăcit zace din contră toată ziua sau așteaptă în antișambrul unui domn mare cu peleria în mână și se roagă pentru o funcțiune. Dacă toți aceștia vor lucra și se vor deda a uita, că antecesorii lor au fost aceasta sau aceea, dacă nu se vor spîria a-și câștiga în sudoarea feței lor pânea lor, atunci mulți dintre dinșii s'ar îmbogăți, ear' statul, care trebuie să i-susțină astăzi pe toți aceștia, ar fi mai bogat. Există în țeară cel puțin o sută de mii de pețitori după funcțiuni, cari toți așteaptă pânea dela stat. Dacă acești oameni ar voi să se apuce de un lucru productiv, prin aceasta s'ar promova în mod esențial industria și comerțul și s'ar pute evalua averea națională cu câteva sute de milioane mai mult. . . .

Tot așa și șovinismul e o plantă artificială, care n'a răsărit din caracterul maghiar, ci aparține durerilor care au rămas în urma ațîțării naționalităților decătră Curtea din Viena.

După furtuna dela 1848 Napoleon III. i-a sărit tronului șovăitor într'ajutor și a respins în planul al doilea ideile republicane și cele liberale și a dat un caracter acut cestiunii de naționalitate, dând prin aceasta Monarchului și mai ales Curții din Viena ocaziune de a asmuța naționalitățile una contra celelalte, pentru-ca să peardă din vedere interesul comun tuturor popoarelor ori-și-cărei monarchii și ale ori-și-cărei vieți de stat.

Acest interes comun se numescă însă: libertate. Baza statului modern este munca, ear' fără de libertate munca nu se poate desfășura. Numai într-o atmosferă liberă îi priesce muncii și se pot consolida bazele statului. Ideea maghiarisării forțate a naționalităților nemaghiare e pe anumite căi indirecte încurajată de Camarilla dela Curtea din Viena, fiindcă reacțiunea găsesce în ea o garanță, că copacii statului ungar nu vor cresce până în cer. Calculul e însă fals, căci noua societate maghiară chiar nici acum nu mai voiesce să scie nimic de o maghiarisare cu forță, și Slavii din Ungaria încep și ei a înțelege, că trebuie să se razime pe statul ungar, pentru-ca să poată respinge extravagantele propagande crote facute în Orient netăgăduit, sub ocrotirea Curții din Viena.

bate; intrați numai!“ — strigă dna Prošek cu glas tare.

„Oamenii au gură rea“, răspuse bunica la întrebarea pădurarului; „și cine umblă în soare, îl urmează umbrele; asta nu e altfel; ne pasă, fie a cui să fie“.

Dl nănaș de Riesenbunrg întră în odaie și amîndoi pădurarii se salutară cordial.

„Unde ați zăbovit, de veniți așa de târziu?“ întrebă bunica, aruncînd o căutătură fricoasă la pușca, pe care dl pădurar o ațînase pe un cuiu.

„Am avut un oaspe plăcut pe dl intendat, a venit după lemne; își vînduse deputatul, acuma i-ar păre bine să aibă lemne cu anticipațiune și ar vré să-l momească pe om la fel de fel de tertipuri. Frumoasă treabă ar fi. Am și simțit îndată, că vine cu vre-un astfel de gînd, fiindcă venia ca un vulpoi. ... Dară i-am spus eu adevărul! ... Am și dat una pentru Mila; de băia-mi acesta mi-e milă și tot așa si de Kristla. Aici-dimineața, oprindu-mă la ei pe o felcuță, m'am spîriat, vîdînd, cum arată. Aceasta, blăst...ăla“ — dl pădurar se plesni pe gură, aducîndu-și aminte, că șede la bunica, — c'o are pe inimă.

Toată vieța noastră de o sută de ani dovedesce că șovinismul nu zace nici decăt în caracterul nostru național. Formațiunea noastră veche de stat dovedesce această destul de bine; forma noastră nouă de stat încă va lăpăda șovinismul îndată ce va fi în interesul comun al popoarelor din Ungaria de a nu decreta libertatea numai pe hîrtie, ci și în realitate.

Desvoalte-se fiecare naționalitate conform aspirațiunilor sale naționale; deee statului numai atîta, cît îi e de lipsă pentru-ca să existe ca stat liber; acesta e un interes comun al tuturor naționalităților din țeară. Maghiarii vor căuta garanța pentru conducerea lor în stat în supremația naturală a rasei maghiare, și adevăat astfel că vor ridica dezvoltarea lor culturală până acolo, de unde preponderanța culturală a Maghiarilor le va asigura această supremație naturală. Numai pe baza unei astfel de baze liberale e posibilă consolidarea statului ungar, ori-și-care altă basă pentru o altă creațiune de stat va duce la astfel de formațiuni de stat, pe care le va nimici prima catastrofă și-i va mîna pe Maghiari în brațele reacțiunii europene. Prin aceasta însă ar fi sigilată pentru vecie soartea maghiarismului.

Un pericol cu mult mai mare pentru existența maghiarismului zace în corupțiune. Că aceasta a prins rădăcini atît de adînci în poporul nostru, vina o poartă vechiul partid Deák-ist.

Maghiarii nu au fost mulțumiți cu pactul dela 1867. Sistemul delegațiunilor a fost luat în batjocură. . . .

Vorbind despre sistemul contelui Andrassy și despre „mulțumirea“ tuturor aspirațiunilor de stat, autorul articolului continuă:

Deoarece însă nu era cu puțință a-i mulțumi și pe „oamenii mici“, aceștia au venit la cugetul de a-și vinde voturile la alegeri. . . . Molochul s'a făcut din an în an tot mai nesațios. În sfîrșit au secat izvoarele; statul a ajuns cerșitor și în fine a trebuit să ajungă rușinea de a-și hipoteca bunurile pentru un preț de batjocură. Andrassy care posedă ceva dela Țigan și dacă merge rău dice *sans adieu*, a mers la Viena pentru-ca — după cum dicea ministrul Eötvös — să devină un pom de Crăciun, în loc ca să rămână brad în pădure. Pofta de a se îmbogăți, a crescut în țeară așa încât chiar și miniștri a fost suspecți că s'au împărțit din negoțări dubii.

Nu e de mirat dar' dacă funcționarii comitatensi, funcționarii de stat, poliștii etc. — în general oamenii cari trăiesc în lipsă și năcaz au fost inclinați spre corupțiune, pentru a-și pute îmbunătăți misera lor existență. Andrassy trebuia să scie îndată dela început, că nu se poate înființa un stat parlamentar prin corupțiune. Un stat absolut poate în sfîrșit să-și plătească aderenții sei, cari formează o mică minoritate, dar' nu există stat atît de bogat, care să poată momi pentru timp ma îndelungat majoritatea poporului. Partidul dela guvern trebuie să apeleze apoi la alte mijloace spre a se susține la putere. Țeara se împarte în două soiuri de oameni: buni și răi. Om bun e acela, care se ține de partidul guvernului, rău e acela, care aparține opozițiunii. Cu omul bun se tractează

„Ce s'a întîmplat?“ întrebă Beyer, și bu-nica căreia îi plăcea să povestească, îi spuse cum a fost cu recrutarea lui Mila.

„Așa e pe lumea aceasta: unde omul se întoarce, pretutindenea află chinul și nevoia, între cei mari și cei mici, și care n'are, și-o face“, dise Beyer.

„Prin nefericire și durere se curăță omul de zgură, ca aurul prin foc. Fără durere nu e bucurie. Dacă aș scîi cum, bună bucurioasă o aș ajuta pe fată, dară nu-i cu puțință. Deocamdată trebuie să rabde, cum se poate. Cel mai rău o să-i fie mîne, când Mila va pleca.“

„Așadar“ chiar mîne o să plece?“ se minună pădurarul. „Bre, bre, mare grabă. Unde vine?“

„La Hradet.“

„Ne ducem dar' pe același drum, numai că eu cu plutitorii la plute pe apă, și el pe pămînt uscat.“

Băieții năvăliră în odaie; Ioan și Vilim îi arătau dlui pădurar puilul de uliu, pe care Orlic îl împușcase, ear' Orlic îi povesti tătâne-seu, că au fost la ieșătură și au vîdut acolo pe Victoria cea nebulă.

cu mînuși *glacé*; plîngerile lui se iau în considerațiune, afacerile lui se isprăvesc iute, autoritățile îl spriginesc și dacă greșesce ceva, se închid bucurors ochii. Față cu omul „rău“ nu există considerațiuni; îl fac să simță toată rigoarea legii, vai de el dacă greșesce ceva și e prins.

O astfel de stare, în urma căreia poporațiunea se împărțesce după împrejurări în oameni buni și răi, e nesuportabilă pentru minoritatea parlamentară, cu mult mai nesuportabilă decăt absolutismul. De regulă și duce o astfel de stare la ruina sistemului parlamentar. Sub povara acestei stări s'a disolvat și partidul lui Deák și a fost silit să predee opozițiunii armele. E imposibil a stîrpi corupțiunea în un timp scurt. Pentru aceasta trebuie decenii. . . dar' dela succesul acestei nîsuințe atîrnă viitorul națiunii.

Corupțiunea formează pentru Ungaria un pericol; hiperloialitatea, ce stă în nex spirital cu corupțiunea, e comică și o face pe națiune ridicolă în ochii lumii. Boala de orduri n'a fost cunoscută societății anilor patru-zeci. Pe timpul acela se punea puțin preț pe orduri și recunoștințe. Cine posedea un ord, îl folosia numai la ocaziuni oficiale, deoarece-ce altădată purtau numai soldații congediați medalii pentru a capeta mai ușor elemosină. În societatea noastră modernă de aji vînațoarea după orduri e în floare. Și această ridiculositate avem a o mulțumi sistemului de corupțiune al contelui Andrassy.

Genialul ex-ministru-president nu și-a putut închipui o constituțiune modernă fără cerșitori de curte, vînațori de decorațiuni și fără de lingăi de curte, care „mor în slugărnicie“. Andrassy a băgat în noi această nevîrtute scărboasă, făcînd pe Deák-istii, ce alergau după oalele cu carne, să creadă, că fiecare poate să-și ajungă atît la curte, cît și la ministru scopul, dacă face cît de multe mătănii. Aceasta o regreta mai mult regele și regina.

Părechea regală se simția în anul 1867, când venise în Ungaria, foarte bine, pentru-că atîtaia dată în viața sa a putut să convină cu adevărați oameni din carne și sânge. Consilierii de curte cu cravatele cele albe și generalii de curte cu posomantele cele strălucite, nici nu sînt în sfîrșit ființe omenești, ci numai forme viețuitoare, care mîncă, beau, se preumblă și vorbesc, însă numai ca păpușile cele mari prin o mașină internă; ei n'au voință și regele nici nu le vede față, deoarece-ce ei totdeauna se pleacă până la pămînt. Cea mai mare tortură a monarhilor e de a conveni mereu cu astfel de indiviți.

Napoleon I a dat expresiune acestui sentiment. Comunicînd unui general de curte vederile sale despre anumite lucruri și răspundînd acesta la toate cu „da“, — „Domnule general“ îi dise Napoleon „ai bunătețe și-mi contrađi, ca să fim și noi doi oameni.“

Părechea noastră de coroană a fost, precum diseiu, surprinsă, că a dat de ființe omenești, care cugetă independent, își exprimă vederile sale și nu dic mereu „da.“ Bucuria însă n'a ținut lung timp. Oficiul suprem de curte n'a putut suferi o astfel de reformă, și Maghiarii, care se apropiiau astfel de curte, au fost dresați cu ajutorul lui Andrassy. Ei învîțaseră pe Maghiari, cum au să-și plece spatele, — și cum are omul să „moară în

„Tot mai trăiesce persoana aia?“ — se mira dl Beyer.

„Da, biata, mai bine i-ar fi în pămînt, decăt îi este pe pămînt,“ — răspuse bunica. Dar' tot scade, îmbătrînesc; arare-ori s'aude cîntînd, numai în nopțile luminoase.“

„Dar' cu toate aceste șede la ieșătură, se uită în apă, câte odată și preste meață-noapte,“ — dise pădurarul. „Ieri am trecut prelîngă ea, rupea nuiete de sălci și le arunca în apă; era târziu. Ce faci aici? — dic eu. Ea nu dice nimica. O întreb de la ieșătură, dacă, stînd la pîndă, n'aș audî cîntecul ei, mi-ar lipsi ceva, aș trage la dor,“ — dise pădurarul ținînd puilul de uliu neîncetat în mînă. (Va urma.)

slugărnice. " Fiind Maghiarii oameni isteți și șireți au întrecut în această artă pe toți și deveniri obiectul de invidiat al consilierilor de curte. Ce nu inventează un astfel de câine dresat în arta linguririi, spre a se desbrăca de toată demnitatea omenească și anume cu gândul acela, că Monarhul află plăcere într-o astfel de înjosire a omului! Aceasta însă nu e așa.

Părechea regală suferă hyperloialitatea nu mai ca pe un rău; însă în adâncul sufletului lor s'a îngreșat de ea, și regele și regina. Nu e de mult, decând un membru al dinastiei petrecea în Budapesta și a fost aici silit să inspire cu oarele toată tămâia unei clice ce moare de hyperloialitate. Ajuns în castelul de curte a ăș servitorului: „Adumi vestmintele de vânat, cismele cele mari, peltăria de vânător, și să se telegrafeze foriesterului și vânătorilor, că voi sos. Dumneșeule, ce mai tortură a fost și aceasta! Simț trebuința a mă desbrăca de toată Dumneșeirea și a me face o canalie."

În anul 1869 regele a cerut explicări privitoare la planul transformării locului de încoronare. Un ministru i-a spus, că înaintea academiei se va ridica monumentul lui Széchenyi, pe cealaltă parte se va rezerva un loc pentru statua lui Deák. „În mijloc însă,“ ășe ministrul, unde stă colina încoronării, va sta statua Maiestății Voastre."

„Cu anevole“ răspunse regele; „cât timp voi trăi, nu voi permite, ca să mi-se facă un monument, și dacă nu voi mai trăi, atunci d-voastră vă veți socoti de douăori, până când îmi veți ridica un monument."

„Pentru Dumneșeu, Maiestate!“ strigase ministrul ce se topia de slugărnice.

„Fii liniștit iubitul meu conte,“ ășe regele suriđend, „multe lucruri curioase se întâmplă în lume și au murit chiar și fiii de proprietari de case."

Românismul în Bucovina.

(Urmare.)

Boieri și proprietari mari români totodată și patroni bisericesci.

1. Principele Mihail Sturdza, clironomi; bunurile: Bosancea, Uidesci, Rarancea și Slobodia Rarancei.

2. Contele Louis Logoteti: Șerouț-de-jos.

3. Contele Ieronim dela Scala: Călinescii pe Ceremuș și 1/3 din Iadova.

4. Contesa Isabela dela Scala: 1/3 din Iadova.

5. Contesa Rosalia Cigala: Ispasul și 1/2 Barbesci.

6. Baronul Nico Hurmuzachi: Bahrinesci, Volcineții, Trestiana, Vașcăuți pe Siretiu.

7. Baronul Eudoxie Hurmuzachi jun.: Verenceanca și Dulcesci în România.

8. Baroneasa Eufrosina Hurmuzachi: Vilauea.

9. Baronul Aleco Petrino, ex-ministru de agricultură: Budeniți.

10. Baronul George Petrino: Onutul și Smașinul.

11. Baronul Nicolae, clironomi: Vololoca și Vașcăuți pe Ceremuș.

12. Baronul Petric: Cernauea.

13. Baroneasa Elena Petrino: Stănesci pe Siretiu.

14. Baronul Eugeniu Stăncea: Crasna.

15. Baronul Victor Stăncea: Valea-seacă și mai multe bunuri în România.

16. Baronele Pulcheria și Anisia Vasilco: Șipeniți și Luh.

17. Baroneasa Aglaia clironomi: Slobocia Comarescilor.

18. Baronul Alexandru Vasilco: Berhomet pe Siretiu, Lăpușna, Cireșeanca și Mihova (membrul casei magnaților din Cislaitania).

19. Baronul Alexiu și Csenofon Musteață: Hliboca.

20. Baronul Iancu Musteață: Sadagura și Rohodna.

21. Baronul Nicolae Musteață: Dracineț.

22. Cavalerul George de Flondor: Rogojesci, Gura Molniței, 1/2 orașelul Storjineț, 1/3 Ropcea, 1/3 Broscăuț.

23. Cavalerul Aleco de Flondor: Hlinița.

24. Cavalerul Leon de Flondor: Milie.

25. Cavaleria Stefania de Flondor: Vijinița și Tovarnița.

26. Cavalerul Leocadia de Giurgiuvan: Ciartorea.

27. Cavalerul Eugeniu de Calmuțchi: 1/2 Părhauf.

28. Cavalerul Ilie de Caltmuchi: 1/2 Barbesci.

29. Cavalerul Iorgu de Popoviciu: Stroesci.

30. Cavaleria Ana de Popoviciu: 1/2 Stupca.

31. Cavalerul Constantin de Popoviciu: 2/3 Mihalcea.

32. Cavaleria Elena de Popoviciu: Băiceni în România.

33. Cavalerul Emanuil de Tabăra: Repujineț și Crisciăteni.

34. Cavaleria Olimpia de Tabăra: 1/2 Cincău.

35. Cavalerul Constantin de Vasilco: 1/2 Lucaveții-de-sus.

36. Cavalerul Leon de Vasilco: Zeleneii.

37. Cavaleria Leontina de Vasilco: 1/2 Lucaveții-de-sus.

38. Cavalerul Nico de Vasilco: 1/4 Slobodia Comarescilor.

39. Cavalerul Dr. Iancu de Volcinschi: 1/4 Tărașeni.

40. Cavaleria Ecaterina de Zotta: Ocna.

41. Cavalerul Dr. Iancu de Zotta: Borăuț, Chiseleu, 1/2 Babin, Ștefăneasca și Nouș-suliți.

42. Cavalerul Eugeniu de Zotta: 1/2 Babin.

43. Cavaleria Ana de Grigorcea: Davideni.

44. Cavalerul Ioan de Grigorcea: Cireș.

45. Cavalerul Mihail de Grigorcea: Presecareni.

46. Cavalerul Modest de Grigorcea: Carapciu și 1/2 din Iordanesci.

47. Cavalerul Dr. Nicolae de Grigorcea: Sinăuț-de-jos și de sus.

48. Cavalerul Constantin de Buchental: Dobronăuți.

49. Cavalerul Nico de Cârstea: Costâna, Hatna, 1/2 Părhauf, Greața și Călinescii lui Ienachi.

50. Dimitrie cavaler de Costin 1/4 Stupca.

51. Cavalerul Alexandru de Goian: 1/2 Iadova și Coșciuia.

52. Cavalerul Petru de Goian: Banila moldovenească.

53. Cavalerul Andrei de Gafencu: Zamostia.

54. Constantin nobil de Balșescul: Comaresci și 1/3 Cotul Iadovei.

55. Dimitrie nobil de Balșescul: 1/2 Slobodia Comarescilor.

56. Ioan nobil de Balșescul: 1/3 Iadova 1/3 Slobodia Comarescilor.

57. Ioan nobil de Barbul: 1/2 Ropcea.

58. Casandra nobil de Buberle: Bobesci.

59. Constantin nobil de Draginicu: 1/2 Babin.

60. Ioan nobil de Draginici: 1/2 Babin.

61. Alexandru nobil de Draginici: 1/2 Babin.

62. Ioan nobil de Grecu: 1/3 Mosorivca.

63. Nicolae nobil de Grecu: 1/3 Panca.

64. Pulcheria nobil de Cernesca: 1/3 Panca.

65. Costachi de Mărda: 1/3 St. Ilie și Comărdani în România.

66. Marcelin de Osadța: Mega.

67. Vichenti " " "

68. Eufrosina nob. de Pantasi: Baiașesci.

69. Ioan nobil de Ratca: 1/4 Călinescii lui Cuparescu.

70. Ioan nobil de Repta: 1/4 Călinescii lui Cuparescu.

71. Leon nobil de Rius: 1/4 din Igesci.

72. Dimitrie nobil de Rei: 1/4 din Igesci.

73. Narvara nobil de Șahin: Cotul Rainschi.

74. Nicolae nobil de Preda: 1/4 Mușeniți.

75. Dimitrie nobil de Semaca: 1/4 Mușeniți.

76. Corneliu Ștefanoviciu: 1/4 Fărășeni.

77. Mihail de Stamati: Luca.

78. Nico de Stamati: Cotrinjinca.

79. Vasile nobil de Tăutul: 1/4 Nepolocăuți.

80. Mai mulți reșeși (nemeși): Mamornița.

81. Archimandritul gr.-ort. Veniamin Iliuț: Securiceni.

82. Parochul gr.-ort. Nicolae Antonovici: Chindesci.

83. Parochul gr.-ort. E. Andriciu: Valeva.

84. Artur și Iuliu Cereșesci: Lehuțeni Teutului.

85. Mai mulți reșeși: 1/3 Cucur-mic.

86. " " " 1/3 Mihalcea.

87. " " " Munteni.

88. Leon nobil de Samson: Samsoneni și Pleșnița.

89. Mai mulți reșeși: 1/2 de Costesci.

90. " " " 1/2 de Cabesci.

91. Rucxandra Diliscu: Ostra.

92. Mai mulți reșeși: o parte din Banila moldovenească.

93. Mai mulți reșeși: Zopeni.

94. " " " o parte din Verbăuți.

95. " " " o parte din Carapciu pe Ceremuș.

Mai sânt apoi aproape 40 proprietari armeni, cam la 20 de Jidani, vre-o 10 Poloni și 8 Germani.

Mai notificăm, cumcă archidieceasa Bucovinei s'a format în anul 1873 din vechia episcopie a Rădăuțului fondată la 1402 de Alexandru cel Bun domnitorul Moldovei.

Această eparchie au condus-o sub stăpânirea Moldovei 34 episcopi, ear' dela 1777 încoaci sub Austria 4 episcopi și 3 metropoliți.

Salarul metropolitului este 24,000 fl.

Archimandritul de scaun și protopas al catedralei 4000 fl. și cuincuenii 350 fl.

Consilierii consistorului trag 2200 și cuincuenii 250 fl.

Profesorii facultății teologice 2500 și cuincuenii 250 fl.

Predicatorii catedralei câte 1700 și cuincuenii 200 fl.

Archonul și periodentul catedralei 1200 și cuincuenii 150 fl.

Diaconii catedrali 1000 fl. și cuincuenii 100 fl.

Funcționarii consistorului dela 1200—1400 fl.

Igumenii celor 4 mănăstiri 1600 fl.

Călugării vicari 600 fl.; călugării teologi 420 fl.; ceilalți 300 fl. venitul mănăstirii și lemne.

Protopresbiterii districtuali pe lângă salarul de parochii mai poșed 400 fl. paușal și pentru visatațiuni și comisiuni diurnele după clasa IX.

Parochii din orașe trag pe lângă cele 24 fălci de pământ și venituri încă 900 fl. salar cu 2 decenii à 100 fl. și dela 200—300 remunerație, cuartir, unde nu există în natură.

Cooperatorii din orașe 600 fl. pe an și 150—200 fl. pentru cuartir, a 9-a parte din funcțiuni și excedentul dela 24 fălci.

Parochii dela sate trag pe an 700 fl. salar, 2 decenii à 100, 24 fălci loc, veniturile parochiei și 120 fl. pentru cuartir unde nu există.

Cooperatorii dela sate trag pe an 500 fl. salar, 80 fl. pentru cuartir, a 9-a parte din venituri și excedentul pământului sesional.

Profesorii de religione de pe la școalele secundare 1200 fl. și cuincuenii 200 fl.

Văduvele marilor dignitari și profesori trag a 3-a parte din salar, care nu poate să întrecă încă 500 fl.

Văduvele parochilor 200 fl.; ale cooperatorilor 150 fl.; orfanii 47 fl.

Ioan Berariu, paroch.

(Va urma.)

Cronică.

Din Sâmbăta-superioară (comitatul Făgărașului) ni se scrie:

Solgăbirăul din cercul inferior al comitatului nostru a citat la sine pe toți notarii din cercul seu și le-a demandat ca în viitor să nu cuteze a mai serie rapoartele lor către pretură decât numai în limba maghiară. Notarii au cerut să le dee mandatul în scris, căci altfel nu se pot legitima față cu comunele, ai căror funcționari aleși sânt. Pretorul la această poruncă draconică a adaus, că el încă are porunca verbal de sus și numai verbal poate să li-o comunice; a observat solgăbirăul mai departe, că va purta el de grije pentru acei notari, care nu se vor ține de mandatul lui.

Acest solgăbirău face cele mai multe abuzuri în cercul seu, bate oameni, și exploatează comunele, din care cauză la arătările făcute e tras în cercetare disciplinară. Veți, dle Redactor, cum se împlinesc legile; tot mai mare dovadă, că legile se aduc mai mult pentru ochii lumii din afară, ear' acasă se urmează în mod nelegal, ca și când nu ar exista nici o lege.

*

Sinucidere. Ieri după amiaza la 5 oare s'a sinucis în Dumbrăvă fiul măcelarului R. din Sibiu împușcându-se cu un revolver.

*

Producțiunile societății de acrobați și gimnastici de pe „Hermannsplatz“ se bucură de o frecuență mare.

*

Instalarea noului comite suprem baron Samuel Iosika se va întâmpla în Cluj la 19 a. l. c.

*

Profesorul Billroth — prietin al mușiceii țigănesci. Sub acest titlu scrie „Budapester Tagblatt“: „Renunțitul profesor Billroth a petrecut în zilele trecute la Oradea-mare,

unde afară de pacienții, pe care i-a vindecat, au mai fost și Țigani între aderenții sei. Profesorul Billroth și-a petrecut anume o noapte întreagă lângă muzica țigănească, care îl delecta tot cu cântece maghiare. Se ășe, că entuziasmul profesorului din Viena s'fi fost veritabil maghiar. În urmă profesorul Billroth va fi chiar Maghiar?"

*

Cholera în Marsilia. Din Marsilia se telegrafează, că acolo se ivesc în toată ziua câte 10—15 casuri de moarte în urma cholerei.

Teoria lui Rösler.

Studii asupra stăruinței Românilor în Dacia-Traiană de A. D. Xenopol.

Dare de seamă critică.

(Urmare.)

Dacă Alexandru Basarab s'a desfăcut de Ochrida, atunci a făcut-o de bună seamă din cauza că acest arhiepiscopat erau pe atunci supus Sârbilor, cu care Basarabescii era îndușmăniți. 1) Puțin înainte de supunerea Valachiei sub patriarhatul constantinopolitan, Ștefan Dușan, cucerind Albania și Macedonia, alungase în urmă încheierii adunării bisericesci dela Seres toată archieria grecească din Ochrida, punând aici o ierarhie sârbescă. Sub astfel de împrejurări este explicabil, de ce Alexandru Basarab, îndușmănit cu dinastia sârbescă, încă din timpul predecesorilor sei, rupse vechile legături cu Ochrida. Dar' după puțin timp, probabil acum sub Radul, tatăl lui Mircea, aceste se restabiliră earăși, precum am văcut din scrisoarea patriarhului constantinopolitan către Mircea. După desfacerea imperului lui Dușan și căderea dinastiei Nemania (1367), Basarabescii nu numai că erau acum împrietiniți cu noii domnitori ai Sârbiei, dar' chiar și înrudiți cu acestia, fiindcă fiica lui Alexandru Basarab și sora lui Radul deveni regina Sârbiei. 2) Fiul acesteia, Marko Kralievici, domnia pe la 1340—1390 tocmai în partea Ochridei, având reședința în Prilép. De aici venise pe atunci în Valachia și sfântul Nicodim, renumit în istoria monastică a Valachiei și persona grata a lui Radul. Eată motive de a reînvi vechile legături cu Ochrida, care mai oferiau și avantajul de mai multă autonomie internă, decât sub ațrănarea dela Constantinopole. (Va urma.)

D-nului H. în C. halm. — Corespondența nu se poate publica. E prea lungă și cuprinde totodată amănunte ce nu se pot admite în coloanele „Tribunei“.

1) În bătaia dela Velbușd (1390) Basarabescii luptă pe partea Bulgarilor în contra Sârbilor. (Jireček op. cit. p. 293.) Dușmănia Basarabescilor cu dinastia sârbescă datează încă din timpul lui Ștefan Milutin (1281—1320), care luă de soție pe fiica domnitorului Valachiei și o respinse apoi.

2) Theiner. Monum. Hung. II, 95. a. 1370. Urbanus V. . . Clare, relictie quondam Alexandri Wayvode in Wallachia vidue. . . quia habere diceris alteram natam, videlicet Anchem reginam Servie Illustris. . . Rege al Sârbiei era atunci Vukașin.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI.“

Budapesta, 6 August n. Gavriil Lonyai, fratele veteranului politic Lonyai, a murit ađi la ameađi.

S'a ținut un consiliu de miniștri, la care au luat parte toți miniștrii; obiectul discuțiunii a fost budgetul.

Praga, 6 August n. Consilierul dela camera comercială Wohanka Stulich a depus jurământul în limba cehă.

Gastein, 6 August n. Locoțiitorul Thun a sosit. În urma avisului dat nu se va face nici o primire oficială.

Constantinopole, 6 August n. Proveniențele din porturile franceze ale Mării-mediterrane sânt supuse din 1 l. c. n. unei carantine de ășce ăile.

Marsilia, 6 August n. Astăđi au fost aci 25 casuri de moarte de cholera.

Londra, 6 August n. O deputațiune de lucrători a cerut dela Salisbury delăturarea premiilor tipografilor străini. Salisbury a declarat că guvernul nu poate face aceasta, cât timp parlamentul deneagă inpuțernicire pentru vămi de rebonificare.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Editura și tiparul Institutului tipografic, societate pe acții în Sibiiu, sub responsabilitatea lui **Michail Gerula**.